

Lausunto

09.10.2025

Asia: VN/9885/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Tietosuojalakiin ehdotettavat muutokset

Kommenttinne koskien tietosuojalain 4 §:n ehdotettavia muutoksia (henkilötietojen käsittely yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi):

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi useita oikeusministeriön hallinnonalan lakeja, kuten tietosuojalakia, asunto-osakeyhtiölakia, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettua lakia, liiketoimintakiellosta annettua lakia, rikosrekisterilakia, säätiölakia, yhdistyslakia, yritysikiinnityslakia ja velkajärjestelyrekisteristä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaiset kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalalla. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on edistää tiedon liikkuvuutta sekä julkisten palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Orpon hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseksi perustettiin Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen koordinaatioryhmä, jossa olivat edustettuina kaikki ministeriöt. Työryhmä laati esiselvityksen eri hallinnonalojen tietosuojasääntelyn keskeisimmistä muutostarpeista (oikeusministeriön julkaisu, 2024:25). EK lausui myös tästä esiselvityksestä.

Kiinnitimme lausunnossamme tuolloin huomiota siihen, että jatkotyössä tulisi huomioida laajemmin myös yksityisen sektorin tiedon liikkumista ja käyttöä haittaavat normit. Hallitusohjelman tavoitteena voidaan katsoa olevan mm. tiedon liikkumisen edistäminen ja uusien teknologioiden

hyödyntäminen julkishallinnon lisäksi laajasti myös yksityisellä sektorilla. Lisäksi hallitusohjelmassa on erillisiä mainintoja EU-sääntelyn Suomi-lisän eli kansallisen lisäsääntelyn välttämistä silloin, kun se ei ole tarpeen oikeustilan selventämiseksi.

Nostimme lausunnossamme esimerkeiksi tällaisista Suomi-lisää sisältävistä tietosuojalajeista mm. yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004), joka sisältää EU:n yleistä tietosuojasetusta huomattavasti yksityiskohtaisempaa ja tiukempaa kansallista lisäsääntelyä liittyen muun muassa työntekijöiden henkilötietojen käsittelyyn. Työ- ja elinkeinoministeriö on sittemmin perustanut työryhmän selvittämään em. lain muutostarpeita.

Kiinnitimme väliraportti-lausunnossamme huomiota myös sähköisen viestinnän palvelulain (917/2014) muutostarpeisiin erityisesti välitystietoja koskevan 19 luvun osalta. EK:n tiedossa ei ole, että liikenne- ja viestintäministeriö olisi aloittanut lainsäädäntöhanketta kokonaiskartoituksen seurauksena.

EK kiinnittääkin huomiota siihen, että tietosuojasääntelyn kokonaiskartoitusta koskevat lainsäädäntömuutokset olisi voitu toteuttaa koordinoitusti ja oikeusministeriövetoisesti, vaikka kukin ministeriö vastaa oman hallinnonalansa lainsäädännöstä. Näin sidosryhmien olisi helpompi seurata kokonaiskartoituksen etenemistä, ja mahdollisia synergioita eri lainsäädäntöjen välillä olisi voinut löytää nykyistä enemmän (esim. olisiko jokin erityislainsäädäntö voitu kumota kokonaan ja mahdollisesti lisätä joitain siihen liittyviä muutoksia tietosuojalakiin).

EK pitää esityksen tietosuojalakia koskevia muutosesityksiä perusteltuina. EK kannattaa mm. tietosuojalain 4 §:ään ehdotettuja muutoksia henkilötietojen käsittelyyn viranomaisten yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja julkisen vallan käyttämiseksi.

Esityksessä henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta koskevaan tietosuojalain 4 §:ään esitetään lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että viranomaiset saavat käsitellä henkilötietoja myös muiden tehtävien kuin lakisääteisten tehtävien tai yleisen edun mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Henkilötietojen käsittely voi nimittäin olla tarpeen myös sellaisessa viranomaistoiminnassa, jossa oikeutta henkilötietojen käsittelyyn ei voida suoraan johtaa viranomaiselle määrätystä lakisääteisestä tehtävästä.

Voimassa olevassa tietosuojalain 4 §:ssä viitataan näiltä osin EU:n yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan tarkoittamaan oikeusperusteeseen käsitellä henkilötietoja. Pykälän soveltamisala on kuitenkin jäänyt käytännössä epäselväksi, mistä syystä tarkennus, jossa henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteeksi todetaan myös yleinen etu sekä julkisen vallan käyttö, on perusteltu ja selventää myös EK:n näkemyksen mukaan nykytilaa.

EK pitää perusteltuna myös tietosuojalain 4 §:ään tehtävää lisäystä, jonka mukaan pykälässä säädetyt henkilötietojen käsittelyperusteet koskevat viranomaisten lisäksi myös yhteisöjä, säätiöitä ja yksityisiä henkilöitä niiden hoitaessa lailla tai lain nojalla annettua julkista hallintotehtävää. EK kiinnittää huomiota siihen, tulisiko em. listaan lisätä myös mm. valtion liikelaitokset.

EK pitää perusteltuna myös vaatimusta tapauskohtaisesta tarve- ja suhteellisuusarvioinnista silloin kuin henkilötietoja käsitellään yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttöä varten.

EK kannattaa myös muita tietosuojalain muutosesityksiä ja pitää niitä oikeustilaa selventävinä (mm. muutokset 6 §:n erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittelyyn). EK puoltaa myös tietosuojalakiin lisättävää uutta 36 a §:ää, joka koskee kansallisen sertifiointielimen akkreditointia.

Suomessa kansallisena akkreditointielimenä toimii esityksen mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES. Tietosuojavaltuutettu toimii jatkossakin akkreditoinnissa teknisenä asiantuntijana tai antaisi lausunnon tietuoja-asetuksen vaatimusten osalta. Valmistelussa on arvioitu, että sertifiointielimen akkreditointi olisi tarkoituksenmukaisinta siirtää tietosuojavaltuutetulta TUKES:in tehtäväksi. Muutoksella voitaisiin varmistaa akkreditoinnin tarkoituksenmukainen järjestäminen, viranomaisten resurssien tehokas kohdentaminen sekä akkreditointia hakevien sertifiointielinten yhdenvertainen kohtelu.

EK ei lausu esitykseen sisältyvistä muista säädösmuutoksista, jotka koskevat yksityiskohtaisesti mm. julkisen sektorin teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 6 §:n ehdotettavia muutoksia (erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

-

Kommenttinne koskien tietosuojalain 7 §:n ehdotettavia muutoksia (rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

-

Kommenttinne sertifiointielimien akkreditointia koskevista muutosehdotuksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotettavat muutokset:

Kommenttinne teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien säännösten päivittämisestä:

-

Kommenttinne yrityskiinnityslakia koskevista muutoksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muut kommentit:

Yleiset kommentit:

-

Huhtala Peppiina
Elinkeinoelämän keskusliitto EK